

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Dr. M. K.**, zast. JUDr. Boženu Zmátlovou, advokátkou se sídlem Dvořákova 5, Jihlava, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně**, se sídlem Moravské nám. 1/1, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2008, sp. zn. ZKI-O-183/693/2007, č. j. ZKI-O-183/693/2007 - 17, za účasti **osob zúčastněných na řízení: I) Billa Reality spol. s r.o.**, se sídlem Modletice 67, Říčany u Prahy, a **II) Statutární město Jihlava**, se sídlem Masarykovo nám. 1, Jihlava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 9. 2012, č. j. 30 Ca 37/2008 - 211,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Včas podanou kasační stížností napadá žalobce (dále jen „stěžovatel“) v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2008, sp. zn. ZKI-O-183/693/2007, č. j. ZKI-O-183/693/2007 – 17. Uvedeným rozhodnutím byl změněn výrok rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Vysočinu, Katastrální pracoviště Jihlava (dále jen „katastrální úřad“), ze dne 29. 10. 2007, sp. zn. OR-448/2007 – 707, jímž katastrální úřad dle ustanovení § 8 odst. 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „katastrální zákon“), nevyhověl nesouhlasu právní předchůdkyně stěžovatele a dalších osob s oznámením o neprovedení požadované opravy údajů katastru nemovitostí zasláným jim dne 18. 9. 2007 a vedeným pod sp. zn. OR 448/2007. Žalovaný změnil

rozhodnutí katastrálního úřadu tak, že chybně uvedené parcelní číslo 2953 bylo nahrazeno správným číslem 2983. Ve zbytku bylo odvolání stěžovatele a dalších osob zamítnuto.

II. Relevantní skutkové okolnosti vyplývající ze správního spisu

Právní předchůdkyně stěžovatele, paní E. K., zastoupená v té době stěžovatelem podala spolu s dalšími osobami (dále jen „navrhovatelé“) dne 31. 7. 2007 návrh na opravu průběhu hranice mezi parcelami pozemkového katastru číslo 38/2 a 38/5, katastrální území Špitálské předměstí – po přecíslování parcely č. 2953 a 2951, katastrální území Jihlava (dále jen „předmětné nemovitosti“). V oznámení ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. OR 448/2007, katastrální úřad uvedl, že návrh není důvodný, neboť podle katastrálního zákona nelze napravit chyby zjištěné v dnes již historických pozemkových evidencích jako je pozemková kniha nebo pozemkový katastr. Nejedná se totiž o chybu při vedení katastru nemovitostí. Navrhovatelé vyjádřili podáním ze dne 18. 9. 2007 nesouhlas s uvedeným postupem katastrálního úřadu. Na základě ustanovení § 8 odst. 5 katastrálního zákona tedy katastrální úřad vydal rozhodnutí, dle kterého je nesouhlas navrhovatelů nedůvodný. Své rozhodnutí odůvodnil tak, že navrhovateli tvrzená chyba vznikla v roce 1943 při vedení pozemkových knih, na tyto historické evidence se však institut opravy chyby dle ustanovení § 8 katastrálního zákona již nevztahuje.

Navrhovatelé podali proti rozhodnutí katastrálního úřadu dne 26. 11. 2007 společné odvolání. Odvoláním namítali, že v srpnu roku 1943 došlo k protiprávním změnám v údajích a plánu katastru s důsledkem změny průběhu hranic mezi předmětnými nemovitostmi ve prospěch tehdejšího německého souseda navrhovatelů. K tomu došlo bez jakýchkoliv právních dokladů a v rozporu s tehdejšími zákony. V té době zjištěná hranice odporovala tehdejšímu i současnému skutkovému stavu věci. V plánu ke kupní smlouvě k předmětným nemovitostem z roku 1945 vyplývá, že změna provedená v srpnu 1943 je protiprávní, neboť stav z roku 1945 plně odpovídá stavu v dubnu 1943. Údaje okupačních úřadů byly v roce 1950 bez přezkoumání jejich správnosti převzaty československými úřady pro reformu katastru. V pozemkových knihách dle navrhovatelů není zmínka o tom, že by došlo k právoplatnému převodu části jejich nemovitostí do vlastnictví souseda. Jedná se tedy o zřejmou chybu, neboť v posuzované věci existuje rozpor mezi právním a faktickým stavem. Ve výroku rozhodnutí katastrálního úřadu dále dle navrhovatelů bylo chybně uvedeno číslo parcely, které správně zní „2983“ a nikoliv „2953“. Rozhodnutím ze dne 4. 1. 2008, sp. zn. ZKI-O-183/693/2007, č. j. ZKI-O-183/693/2007 – 17, žalovaný odvolání částečně vyhověl a opravil ve výroku parcelní číslo z „2953“ na „2983“. Ve zbývajících částech žalovaný odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí katastrálního úřadu.

III. Řízení před krajským soudem

Proti rozhodnutí žalovaného podala právní předchůdkyně stěžovatele, zastoupená stěžovatelem, dne 20. 2. 2008 žalobu dle části třetí, hlavy II, dílu 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Žalobou bylo namítáno, že ustanovení § 8 katastrálního zákona se neomezuje pouze na dobu od vzniku tohoto zákona, neobsahuje žádné omezení v tomto směru. Je proto nutné považovat pojem katastr nemovitostí za všeobecné označení pro skutečnost úkonu nějaké evidence nemovitostí. Oprava by tak dle žaloby měla být možná i v případě starších chyb. V posuzovaném případě se chyba měla stát v srpnu roku 1943 při přípravě tehdejší obnovy katastru, která se však neuskutečnila. O chybě nebyla tehdejší vlastnice nijak vyrozuměna, přičemž v důsledku této změny došlo k neoprávněnému přičlenění 200 m² pozemku tehdejší vlastnice předmětných nemovitostí k pozemkům německého souseda. Toto tvrzení dle právní předchůdkyně stěžovatele dokazují plány z dubna 1943 a z července 1945, které

pokračování

jsou v rozporu s údaji ze srpna 1943. Žalovaný dále nepředložil jakékoliv důkazy k prokázání svých tvrzení a posuzuje právní stav totalitního režimu stejným měřítkem jako u běžného právního státu, kde všichni plní své povinnosti. Změny ze srpna roku 1943 byly bez dalšího na přelomu let 1954 - 1955 převzaty při obnově katastru, a nikoliv v roce 1950, jak uvedl žalovaný. V nové evidenci však chyba zůstala. Stav pozemku p. č. 38/2 by přitom, co do rozlohy a konfigurace, měl odpovídat pozemku pod novým označením č. 2983, což se však nestalo. Dle žaloby se tedy jedná o jednoznačnou chybu při vedení katastru, která musí být opravena. Předmětná část nemovitosti o výměře 200 m² se dostala do vlastnictví společnosti Delvita, a. s. Žalobní argumentace byla dále rozvedena v několika dalších podáních reagujících na vyjádření žalovaného.

V průběhu řízení před krajským soudem zemřela právní předchůdkyně stěžovatele. Usnesením krajského soudu ze dne 8. 9. 2010, č. j. 30 Ca 37/2008 - 151, bylo řízení přerušeno do pravomocného skončení dědického řízení. V řízení bylo posléze pokračováno se stěžovatelem jako procesním nástupcem právní předchůdkyně stěžovatele.

Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že se stěžovatel ve správním řízení domáhal opravy chyby zanesené do pozemkového katastru v letech 1954 - 1955 při jeho obnově. Z ustanovení § 8 ve spojení s § 29 odst. 1 katastrálního zákona krajský soud dovodil, že institutem opravy chyb lze napravit chyby vzniklé při zakládání a vedení evidence nemovitostí zakládané podle zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, tj. od 1. 4. 1964. Chyby vzniklé při vedení dřívějších evidencí tedy opravit tímto způsobem nelze, a žalovaný proto nepochybil, pokud návrhu na opravu chyb navrhovatelů nevyhověl. Institutem opravy chyb dle ustanovení § 8 katastrálního zákona lze opravit pouze chyby vzniklé za trvání katastru nemovitostí a dřívější evidence nemovitostí. Krajský soud navíc dovodil, že opravou chyby se lze domáhat opravy zřejmých chyb, tedy nikoliv chyb nejasných nebo sporných. V řízení před správními orgány však vyšlo najevo, že společnost Delvita, a. s. (nyní Billa Reality, spol. s r. o.), nepochybuje o vlastnictví svého pozemku, parc. č. 2951/1 (bývalé parc. č. 38/5 ve vlastnictví německého souseda právních předchůdců stěžovatele). Je-li tvrzená chyba v katastru nemovitostí sporná, nemůže katastrální úřad ani správní soud o věci rozhodnout, neboť jádrem sporu je posouzení vlastnictví k předmětným nemovitostem.

IV. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení

Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel včas podanou kasační stížností, ve které namítá důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační stížnost byla následně podáním ze dne 26. 11. 2012 doplněna.

Stěžovatel namítá nesprávné posouzení věci krajským soudem, neboť se v projednávané věci jedná o chybu vzniklou při obnově katastru v letech 1954 - 1955, který nespadá pod pozemkovou knihu ani pozemkový katastr. Dále stěžovatel zrekapituloval argumenty obsažené již v žalobě proti rozhodnutí žalovaného. Ke vzniku chyby, v důsledku které bylo přiřčeno 200 m² z pozemku parc. č. 2983 k pozemku parc. č. 2951, došlo pravděpodobně v srpnu roku 1943 při sběru informací úřady pro obnovu katastru. Tato chyba pak byla zcela nekriticky a bez dalšího posouzení převzata v letech 1954 - 1955 při další obnově katastru. Dle stěžovatele není přípustné, aby chybou při obnově katastru byly zcela negovány předchozí vlastnické vztahy a aby příslušné správní orgány odmítaly tuto chybu napravit. Krajský soud podle kasační stížnosti zcela ignoruje skutečnost, že žalovaný svá tvrzení nikterak neprokázal a tvrzení o průběhu hranic opřel pouze o zákres plotu ze srpna roku 1943, což stěžovatel popřel. Stěžovatel má za to, že německý soused

mohl tento plot postavit a krátce po zaměření a zaznamenání hranice pozemků jej zase zbourat. Nicméně existence plotu nemohla být způsobila určit hranici pozemků.

V doplnění kasační stížnosti doručeném zdejšímu soudu dne 28. 11. 2012 právní zástupkyně stěžovatele uvedla, že krajský soud neprovedl řádné dokazování a pouze převzal závěry žalovaného. V daném případě nejde o spor o vlastnické právo, jak uvedl krajský soud, neboť neexistují relevantní listiny zpochybňující jakýmkoliv způsobem vlastnické právo stěžovatele a jeho právních předchůdců. V doplnění kasační stížnosti se dále uvádí, že žaloba byla podána jako prostředek ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu. Krajský soud také nemohl konstatovat, že se jedná o spor o vlastnictví náležející do kompetence obecných soudů z důvodu, že se jedná o chybu vzniklou v době, kdy ještě nebyl veden katastr nemovitostí.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 30. 11. 2012, v němž uvedl, že všechny potřebné skutečnosti již byly sděleny v řízení před krajským soudem. Navíc pouze konstatoval, že nikdy neuvedl, že hranice mezi předmětnými nemovitostmi byla stanovena na základě zákresu plotu. Stavby plotu se v katastru neevidují a neevidovaly se ani podle dřívějších evidencí.

Statutární město Jihlava uplatnilo práva osoby zúčastněné na řízení a ve vyjádření doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 30. 11. 2012 se ztotožnilo se závěry krajského soudu.

V replice ze dne 9. 3. 2013 stěžovatel v návaznosti na vyjádření žalovaného podrobněji rozvedl argumentaci obsaženou již v žalobě a v kasační stížnosti. Replika obsahuje soupis událostí vztahujících se k vlastnictví předmětných nemovitostí. Navíc stěžovatel uvedl, že geometrii v srpnu roku 1943 neměli právo změnit průběh dosavadních hranic pozemků a měli je zakreslit tak, aby odpovídaly skutečnému stavu. Stěžovatel tak má i nadále za to, že se v daném případě jedná o zřejmou chybu vzniklou při vedení katastru nemovitostí, která není sporná, neboť neexistují listiny či jiné doklady rozporující tvrzení stěžovatele.

V. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a dle jejího obsahu je v ní namítán důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Na základě ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud při přezkumu rozhodnutí krajských soudů vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, ledaže by bylo řízení před soudem zmatečné, bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu z těchto důvodů, přičemž žádnou z výše popsanych vad v řízení o žalobě neshledal.

Stěžovatel uvedl, že k namítané chybě v katastru mělo dojít v roce 1943 při sběru informací úřady pro obnovu katastru. Tato chyba měla být později bez dalšího zkoumání převzata při obnově katastru v letech 1954 – 1955.

Dle ustanovení § 8 odst. 1 a 2 katastrálního zákona *na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru nebo nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parce, pokud byly překročeny mezní odchylky stanované prováděcím předpisem. Katastrální úřad*

pokračování

opraví chybné údaje v katastru, které vznikly nesprávnostmi v listinách, podle nichž byly zapsány, na základě opravy listiny provedené tím, kdo listinu vyhotovil nebo kdo je oprávněn opravu listiny provést.

Na základě ustanovení § 8 odst. 4 katastrálního zákona oznámení o provedené opravě nebo o tom, že opravu na návrh neprovedl, protože se nejedná o chybu, doručí katastrální úřad vlastníkovi a jinému oprávněnému.

Dle ustanovení § 8 odst. 5 katastrálního zákona sdělí-li do 30 dnů od doručení oznámení vlastník nebo jiný oprávněný katastrálnímu úřadu, že s provedenou opravou nebo s tím, že se nejedná o chybu, nesouhlasí, vydá katastrální úřad rozhodnutí ve věci. Proti rozhodnutí je možno podat odvolání k zeměměřičkému a katastrálnímu inspektorátu, v jehož obvodu je dotčená nemovitost.

Dle ustanovení § 29 odst. 1 katastrálního zákona od účinnosti tohoto zákona se operát evidence nemovitostí považuje za katastrální operát.

Stěžovatel je přesvědčen, že institutem opravy chyb dle katastrálního zákona je možné opravit i chyby vzniklé za trvání starších evidencí, konkrétně v letech 1943 resp. v letech 1954 - 1955. Pro posouzení této námitky je potřeba se nejdříve zabývat historickým vývojem evidence právních vztahů k nemovitostem. Ve stručnosti vývoj těchto evidencí shrnul Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103, uvedený pod č. 2098/2010 Sb.NSS (dostupném na www.nssoud.cz, stejně jako veškerá dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). „*Obecný knihovní zákon ze dne 25. července 1871 č. 95 ř. z. platný na našem území až do konce roku 1950 obsahoval tzv. zásadu vkládání (intabulace), podle níž vlastnictví a další věcná práva k nemovitostem vznikla a zanikla teprve zápisem do pozemkových knih. Střední občanský zákoník (č. 141/1950 Sb.) zrušil konstitutivnost zápisů právních vztahů k nemovitostem v pozemkových knihách a věcné vztahy k nemovitostem vznikaly nadále pouhou smlouvou, která nemusela být nikde zapsána. Bylo ponecháno na vůli účastníka, zda změnu právního vztahu k nemovitostem do evidence navrhne, přičemž v řadě případů k návrhu nedošlo (často pro snahu ušetřit za kolek). Od 1. 1. 1951 tedy pozemkové knihy přestaly věrně odrážet skutečné vlastnické vztahy, neboť jejich vznik, změny a zánik nebyl do pozemkových knih povinně zaznamenáván. K nápravě tohoto zcela jistě nežádoucího stavu bylo překročeno až zákonem č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, jeho prováděcí vyhláškou č. 23/1964 Sb., které odstartovaly komplexní zakládání evidence nemovitostí, tedy zavedení nové databáze vlastnických a jiných právních vztahů k nemovitostem bez přímé návaznosti na dřívější pozemkové knihy. Nový občanský zákoník č. 40/1964 Sb. totiž v § 134 odst. 2 stanovil, že vlastnictví nemovitostí přecházelo nově na základě registrace převodní smlouvy státním notářstvím. Ustanovení § 65 zákona č. 95/1963 Sb., o státním notářství a o řízení před státním notářstvím (notářský řád) pak stanovilo notářům povinnost zaslat po registraci ověřený opis smlouvy s vyznačením její registrace příslušnému územnímu orgánu geodézie a kartografie, který změnu vlastnického vztahu vyznačil do evidence nemovitostí.*

Zápisy právních vztahů do evidence nemovitostí byly prováděny postupně ve dvou fázích. V první fázi od roku 1964 do konce roku 1966 se v evidenci nemovitostí zapisovaly běžné změny vlastnických vztahů, vlastnická práva nově vzniklá, jakož i jejich omezení, obdobné údaje o správě národního majetku a nově vzniklá práva trvalého užívání národního majetku a osobního užívání pozemků. V druhé etapě od roku 1967 měly být postupně zapsány právní vztahy v evidenci nemovitostí ještě nevyznačené, tedy i předmětné zástavní právo. Nově zavedená evidence nemovitostí přitom nemohla jen jednoduše převzít zápisy z pozemkových knih, neboť vlastnické vztahy v polovině sedmdesátých let jim v důsledku přerušení kontinuity zápisů od roku 1951 nemusely odpovídat. Prováděcí vyhláška k zákonu o evidenci nemovitostí proto v § 4 odst. 2 stanovila, že pro zápis právních vztahů o nemovitostech bude podpůrně použito zápisů v dosavadních pozemkových knihách, železničních knihách, v jednotné evidenci půdy a v bývalém pozemkovém katastru. Orgány geodézie zapíší do evidence nemovitostí toho, kdo podle výsledku šetření je oprávněným nebo povinným. Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu o evidenci nemovitostí, „ani v těchto případech orgán geodézie nerozhoduje. Bude věcí občana nebo organizace, aby se domohl svého práva u soudu nebo hospodářské

arbitráže, a podle pravomocného rozhodnutí soudu nebo hospodářské arbitráže opraví pak orgán geodézie zápis.‘ Při vzniku katastru nemovitostí pak žádná další skutková šetření prováděna nebyla a došlo k přímému převzetí údajů z evidence nemovitostí do katastru nemovitostí (podle § 29 odst. 1 katastrálního zákona).“

Podrobněji byl vývoj evidencí práv k nemovitostem rozveden rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2012, č. j. 1 As 43/2012 - 55, na který zdejší soud pro detailnější historický rozbor ve stručnosti odkazuje.

Z výše uvedeného vyplývá, že v období let 1951 až 1964 nevznikalo vlastnické právo k nemovitostem vkladem do katastru či jiné evidence práv k nemovitostem. Věcné vztahy k nemovitostem (včetně vlastnictví) vznikaly pouze na základě smlouvy, která se ovšem v tomto období nemusela nikde zapisovat. Mezi veřejnými knihami, pozemkovým katastrem a jednotnou evidencí půdy na jedné straně a evidencí nemovitostí a katastrem nemovitostí na druhé straně tedy panuje značná diskontinuita. Dřívějších evidencí bylo použito pouze při zakládání evidence nemovitostí pro vyšetřování skutečného stavu vlastnických práv k nemovitostem. Z tohoto důvodu je nelze považovat za součást katastrálního operátu evidence nemovitostí či nynějšího katastru nemovitostí.

Stejný závěr podporuje mimo výše uvedeného historického zkoumání především samotné zákonné znění. Katastrální zákon v ustanovení § 29 odst. 1 uvádí, že za katastrální operát se považuje i operát evidence nemovitostí. Evidence nemovitostí přitom vznikla na základě zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí. *Ex lege* tedy vyplývá, že hovoří-li § 8 katastrálního zákona o opravě chyb v katastru nemovitostí, lze za něj považovat pouze současný katastr nemovitostí a evidenci nemovitostí.

K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud již výše citovaným rozsudkem ze dne 5. 9. 2012, č. j. 1 As 43/2012 - 55, v němž dovodil, že „chybu, která vznikla při vedení veřejných knih, pozemkového katastru či jednotné evidence půdy, nelze napravit postupem podle § 8 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky.“ Není však vyloučeno, že i při vedení těchto historických evidencí mohlo dojít k chybě způsobující nesprávnost současného stavu zápisu v katastru nemovitostí. Takovou chybu nicméně není s ohledem na výše uvedené možné zhojit institutem opravy chyb dle § 8 katastrálního zákona.

V právě posuzovaném případě se stěžovatel domáhá opravy chyby, která dle jeho tvrzení vznikla původně v roce 1943 a následně byla převzata v letech 1954 – 1955 při obnově katastrálního operátu. Na základě výše uvedené zákonné úpravy a judikatury zdejšího soudu je však nutno ve shodě s krajským soudem dovodit, že se skutečně jedná o chyby vzniklé v dnes již historických evidencích. Mezi nimi a současným katastrem nemovitostí neexistuje potřebná kontinuita, neboť v letech 1951 až 1964 se nenabývalo vlastnických práv na základě tzv. intabulace, tj. vkladu vlastnického práva do evidence práv k nemovitostem, ale jen smlouvou. Katastrální zákon sám považuje za součást katastru nemovitostí pouze evidenci nemovitostí, z čehož plyne, že i chybu v katastru nemovitostí lze opravit pouze, pokud se stala v období od 1. 4. 1964, kdy nabyl účinnosti zákon č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, do současnosti. Stěžovatelem uváděné chyby dle jeho tvrzení vznikly ještě před účinností zákona o evidenci nemovitostí. Institut opravy chyb v katastru nemovitostí dle § 8 katastrálního zákona se proto na právě posuzovaný případ nevztahuje a nelze jej použít. Tuto kasační námitku tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

Stěžovatel je dále přesvědčen, že se v daném případě jedná o zřejmý omyl vzniklý při zakládání a vedení katastru nemovitostí, který navíc není vůbec sporný, neboť neexistují žádné listiny, které by vyvracely tvrzení stěžovatele.

pokračování

Řízení o opravě chyb v katastrálním operátu „slouží k uvedení údajů v katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. Mění se jím pouze evidované údaje, aniž by se tak mohlo založit či pozbyt vlastnické či jiné právo k nemovitosti – to plyne i z ust. § 5 odst. 7 katastrálního zákona. Opravou má být dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005 - 125, uvedený pod č. 986/2006 Sb.). Obecně lze jako omyl chápat omyl „týkající se skutkových okolností (error facti - zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený) tak omyl právní (error iuris - např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Tento omyl bude přitom pravidelně způsoben činností pracovníka katastru. Omyl je totiž charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem (např. změnu právní úpravy zápisů do katastru, či zničení katastrálního operátu v důsledku požáru či povodně: zde nelze rozpor se skutečným stavem napravit opravou zřejmého omylu, nýbrž cestou revize či obnovy katastrálního operátu)“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103, uvedený pod č. 2098/2010 Sb., obdobně též rozsudek ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012 - 32). Na základě ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nelze za omyl podle § 8 odst. 1 katastrálního zákona považovat skutečnost, resp. chybu, která je nejasná nebo sporná (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 As 46/2008 - 134).

Jak Nejvyšší správní soud zjistil ze správního spisu, vlastník sousední nemovitosti, k níž měla být údajnou chybou přičleněna část pozemku stěžovatele, tj. osoba zúčastněná na řízení I) již ve správním řízení podáním ze dne 23. 10. 2007 rozporovala vlastnický nárok stěžovatele na tuto část pozemku. Svůj postoj osoba zúčastněná na řízení I) zastávala i v řízení před krajským a Nejvyšším správním soudem. Oprava stěžovatelem namítané chyby je tedy zjevně spornou záležitostí. S ohledem na uvedenou judikaturu však institut opravy chyb dle katastrálního zákona nelze použít, pokud je chyba sporná. Případné spory musí být vyřešeny v nalézacím řízení. Nelze tedy přisvědčit námitce stěžovatele, že se jedná o zcela nespornou záležitost, neboť vlastník sousedního pozemku se považuje za vlastníka i té části pozemku, která měla být dle stěžovatele opravou chyby v katastrálním operátu přičleněna zpět k pozemku stěžovatele. Nejvyšší správní soud má v souladu s krajským soudem za to, že je v právě posuzované věci veden spor o vlastnictví k příslušné části pozemku. Jak již ovšem zdejší soud rozsudkem ze dne 31. 3. 2011, č. j. 8 As 4/2011 - 334, dovodil, „v rámci řízení o opravě chyby v katastrálním operátu (§ 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky) katastrální úřady nemohou odstraňovat spory týkající se vlastnického práva.“ Ke stejnému závěru dospěl i zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, usnesením ze dne 15. 6. 2005, č. j. Konf 90/2004 - 12, uvedeným pod č. 695/2005 Sb.NSS. Podle tohoto usnesení „institut opravy chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin; není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem a opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem.“

Správní soudy nejsou nadány pravomocí rozhodovat ve sporech o vlastnictví. Ačkoliv stěžovatel tvrdí opak, návrh na opravu chyby v katastru nemovitostí v právě projednávané věci i podaná žaloba a kasační stížnost materiálně směřují k určení vlastnictví sporné části pozemku mezi předmětnými nemovitostmi. Jde tedy o soukromoprávní spor, k jehož vyřízení jsou příslušné soudy v občanskoprávním řízení.

Na závěr Nejvyšší správní soud k vyjádření právní zástupkyně stěžovatele uvádí, že se v posuzovaném případě nejedná o žalobu proti nezákonnému zásahu. Dle ustanovení § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu*

přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Touto žalobou se tedy může žalobce domáhat ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, který není rozhodnutím. Zdejší soud judikoval, že „rozhodnutí o neprovedení opravy údajů v katastrálním operátu podle § 8 zákona ČNR č. 344/1992 Sb., katastrálního zákona, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005 - 125, uvedený pod č. 986/2006 Sb.). Jedná-li se v posuzované věci o rozhodnutí dle § 65 odst. 1 s. ř. s., pak žaloba v tomto případě nemohla být podána jako žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, nýbrž jako žaloba proti rozhodnutí správního orgánu dle části třetí, hlavy II, dílu 1 s. ř. s. „Z ustanovení § 85 s. ř. s. plyne, že ve vztahu mezi žalobou proti rozhodnutí a žalobou proti nezákonnému zásahu správního orgánu má primát žaloba proti rozhodnutí a možnost úspěšně podat žalobu proti nezákonnému zásahu nastupuje teprve tehdy, pokud žaloba proti rozhodnutí nepřipadá v úvahu. Účastník řízení tedy nemůže volit, kterou z těchto žalob bude považovat za výhodnější a které řízení bude žalobou iniciovat“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004 - 42). Žaloba ke krajskému soudu tedy byla podána jako žaloba proti rozhodnutí správního orgánu.

S ohledem na výše uvedené neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, neboť stěžovatel se domáhal opravy chyby vzniklé při vedení dřívějších evidencí práv k nemovitostem, než na které pamatuje katastrální zákon. Snaha stěžovatele směřuje k určení vlastnictví části pozemku mezi předmětnými nemovitostmi. K rozhodování sporu o vlastnictví však katastrální úřady ani správní soudy nemají pravomoc.

VI. Závěr a náklady řízení

Kasační námitky uplatněné stěžovatelem nebyly Nejvyšším správním soudem shledány důvodnými a ani z přezkumu dle § 109 odst. 4 s. ř. s., jež Nejvyšší správní soud provádí vždy z úřední povinnosti, nevyplýval důvod, pro který by měl být napadený rozsudek krajského soudu zrušen. Kasační stížnost proto byla v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s., větou poslední, zamítnuta.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo by náleželo žalovanému, protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu